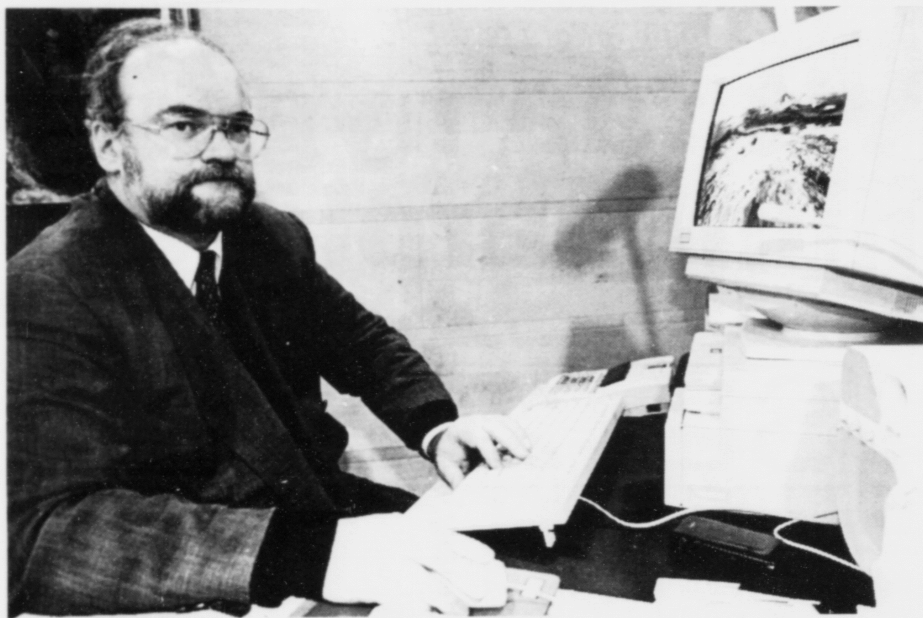

Peter Turtshchaninoff, stjóri hevur brúkt nógvá tíð til at fáa útbýgt teldukervið í húsini. Tað skal gera arbeiðið lættari og betri

Stjórin í Norðurlandahúsinum:

Álitið er bæði órættvíst og láturligt

-Eg haldi ikki, at hetta álitið kann brúkast til nógv, í hvussu so er ikki, tá talan er um Norðurlandahúsið í Føroyum. Niðurstøðurnar eru bæði órættvísar, skeivar og láturligar sigur stjórin í Norðurlandahúsinum, Peter Turtshchaninoff

Álitið, sum er gjørt av eini nevnd við serstakliga embætisfólki innan figgarverðina, skal viðgerast á fundi í Norðurlandaráðnum í Finlandi í næsta mánað.

Millum stovnarnar, sum eru viðgjørdir í kanningini, er eisini Norðurlandahúsið í Føroyum, sum fær skoðsmálið - karakterin - "Middel" frá embætisfólkinum. Og tá verður tosað um norðurlensku nyttuna av stovninum.

Fullkomiliga ósamdur

Stjórin í Norðurlandahúsinum er fullkomiliga ósamdur við arbeidsbólkunum bæði hvat viðvikur endaligu niðurstøðuni men ikki minst hvat viðvikur arbeidssetninginum. Hann hava so politikarar gjørt og hava tiskil ábyrgdina av honum.

Peter Turtshchaninoff hevur júst fingið álitið og er hann ikki sprott skelkaður av tí. Hann kallar tað bæði láturligt, órættvíst og skeivt.

Tað er kanska ikki so lögð heldur, at bólkurin kemur til slíka niðurstøðu, tá tað fyrri tað mesta eru embætismenn, sum arbeiða við figgjarþurvingum heldur enn við mentan, sum hava gjørt hana sigur stjórin í Norðurlandahúsinum.

Hann hevur fyrri kortum latið inn budget fyrri komandi tvey árin, men hevur

ikkí fingið tað góðkent enn. Hann vónar ikki, at ein slík kanning skal hava við sær, at virksemd í Norðurlandahúsinum fer at minka. Brúk er fyrri júst tí øvugtugongdini, nevniliga at viðka um virksemd.

Peter Turtshchaninoff heldur, at skal nakar meta um nyttuna av virkseminum í Norðurlandahúsinum, so mugu tað vera føroyingar sjálvir og ikki einstøk embætisfólk ella fyrri tað mentanarfólk ella brúkarar í hinum Norðurlondunum.

Hann heldur tað vera heilt burturvið at gera sammetingar millum londini um nyttuna av tiltøkunum. Taka vit t.d. svenska hövudsstaðin, so er har hópurin av mentanarhúsum, meðan tað bert finst eitt veruligt mentanarhús í Føroyum. Sjálvandi má takast hædd fyrri hesum, og tí virkar tað ógvuliga lögð at tosa um, at nyttan av Norðurlandahúsinum í Føroyum er "middel", soleiðis sum bólkurin kemur fram til.

Nyttan skal metast av føroyingum

-Eg vil heldur siga tað soleiðis, at nyttan føroyingar og ikki minst føroysk mentanarfólk hava av Norðurlandahúsinum er ógiltig, ja hon kann næstan ikki metast nógv høgt sigur stjórin í Norðurlandahúsinum, sum sjálvur onga løtu ivast í, at hetta húsið kanska er eitt tað mest postiva og týðningarmikla stigið í norðrum samstarvi yvirhøvur.

Tí her hevur tað eitt lítið fólk við eini livandi og rikari mentan. At hini Norðurlondini, sum eru nógv betri fyrri búskaparliga eru við til at geva hesi føroysku mentanini møguleikan at koma fyrri seg og vaksa, tað kann ein kalla norðurlenskt samstarv við lít. Hvat fólk í Stokkhólm, Keypmannahavn ella aðrastaðni halda um virksemd í húsinum í Havn er ikki tað,

sum eigur at telja mest. Tað mest umráðandi er, hvussu henda nytta kemur fólkinum á staðnum til góða. Tí er hetta at kunna geva eina bróðurhond til serliga smærri tjóðirnar, ið hava avmarkaðar resursir, men sum eiga eitt sprellumandi mentanarlív ein av kjarnunum í tí norðurlenska samstarvinum sigur Peter Turtshchaninoff.

Hann heldur, at tað er avmarkað, hvat eitt fólk sum tað føroyska við einum arbeiðsloysi upp á 22% megnar at lata til slíkt mentanarvirkei. Í dag letur landsstýrið annars

nærum eina millión til húsið. Samlaða ársbudgettið er upp á 8,7 mill. kr.

Tosað verður eisini um at brúka brúkaragjald í størri mun. Tað heldur stjórin í Norðurlandahúsinum ikki vera røttu leiðina at ganga. Hetta hava teir roynt, men tað er avmarkað, hvat fólk, sum liva undir ein høgum skattatrysti og merkja eina krepku so nógv, klára at gjalda.

Stjórin í Norðurlandahúsinum ávarar harðliga ímóti meiri stýring og burokratii uttanifr. Teir hava sum er nóg góða stýring og hava teir eisini ein framúrskarandi nevndarformann í fyrri verandi svenska mentanarmálaráðharranum, Bengt Göransson.

Vit hava ikki brúk fyrri meira burokratii, sum oftani verður úrsliðið av slíkum tilmælum sum hesum. Vit hava góðar viðtøkur at ganga eftir og tað er eisini hendur ein sera sunnur og góður útviklingur í Norðurlandahúsinum hesi mongu árin sigur stjórin, sum heldur, at ein eigur at vera ógvuliga varin ikki at taka slík tilmæli fyrri annað enn tilmæli.

-Eg beri tó ótta fyrri, at onkur fer at taka kanningina í álvara, men til teirra vil eg bert siga, at henda kanningin er ikki nóg fullfíggað, hon er gjørd av óegnaðum fólkinum og við teimum skeivu amboðunum.

Peter Turtshchaninoff heldur tað vera sera vandaðmikið, tá embætismenn í øðrum londum, sum einki samband hava við føroyska veruleikan, seta seg niður til geva politikarum ráð.

Menna smærri okini

Hann visir á, at grundarlagið undir norðurlenskum samstarvi er netuphetta at hjálpa til at halda lív í og menna mentanina ikki minst í teimum smærri og minni mentu okjunum.

Netup regionalpolitikkurin, har hjúklad verður um smáokini, er nakað av tí besta, sum er við tí norðurlenska samstarvinum, og hesin parturin má ikki verða dripin av nokrum skeivum kanningum heldur hann.

Tá fólk spyrja meg, hvat vanligi føroyingurin heldur um Norðurlandahúsið, plagi eg at endurgeva ein bilfórara eg koyrdi við fyrstu ferð eg kom til Føroya. Eg spurdi hann sjálvandi um Norðurlandahúsið. Hann segði, at áðrenn tað gjørdist veruleiki fyrri 10 árum síðani varð tað av mongum mett sum mentanarimperialisma. Í dag siga somu fólk, at tey høvdu ikki viljað verið hetta hús fyrriuttan. Hetta er tað, su eg roynt at siga fólki í øðrum londum, tá tey spyrja meg um húsið.

Vandamikil gongd

Peter Turtshchaninoff visir á vandan við tilmælinum frá nevndini, at stovnarnir í størri mun skulu klíka seg figgarliga við at søkja stuðul.

-Hetta er tann skeivi vegurin og eitt sera vandaðmikið princiipp at fara inn á. Tað minni ikki sprott um millumeuropeiska sentralismu mótvægis tí annars sunna norðurlenska demokratiinum.

Peter Turtshchaninoff heldur tað vera ómetaliga skeivt, um Norðurlandaráðið nú fer at signalera út til føroyingar, at stuðulin til húsið og virksemd fer at minka.

Føroyingar hava á ongan hátt resursir at varðveita og menna mentanina í sama mun sum hini Norðurlondini. Og tað er her, at solidariteturin má koma til sjóndar, skulu vit í heila tikið tosa um norðent samstarv sigur hann viðari.

Vit hava tørv á at menna virksemd í húsinum, og tað krevur fleiri pengar. Tað er heldur einki órimuligt krav mótvægis teimum rikari norðurlondunum, tí nettup ein grundtáknin við norðurlenskum samarbeiði er, at teir stóru og ríku eru við til at fígga mentanartiløk í hinum smærri londunum.

Nytta fyrri hvønn?

Peter Turtshchaninoff spyr annars, hvussu tú skal definera hugtakið "Nordisk nytte", tá talan verður um at meta um teir einstøku stovnarnar eitt nú Norðurlandahúsið.

Nytta fyrri hvønn? spyr hann. Fyrri tað føroyska fólkið ella fyrri mentanarvirksemd í t.d. Stokholm? Nyttan skal kunna ávísast her á staðnum og har er neyvan nakar ivi um hana.

Stjórin í Norðurlandahúsinum heldur, at tann halva milliónin, sum er brúkt til kanningina, kundi verið brúkt til okkurt skilabetri.

Kanningin er "finansguers opfattelse af økonomisk nytte" og tað hevur einki við tað mentanarliga nyttuna sum t.d. Norðurlandahúsið hevur fyrri Føroyar at gera.

Hann visir á, at skulu vit tæna føroyskari mentan, so má ein taka hædd fyrri tí, sum fólkinu, ið takast við mentan, ynskja. Og ikki hvat fólk í Keypmannahavn ella Stokkhólm ynskja. Kanningin tørvur tí eisini eina samfelagsanalyse, sum veruliga tekur hædd fyrri smærri okjunum í Norðurlondum.

Peter Turtshchaninoff fer at gera alt hann er mentur fyrri at tryggja, at Norðurlandahúsinum í Føroyum eisini í framtíðini fer at fáa ta neyðugu figgarjarlu orkuna úr hinum norðurlondunum. Hann sigur seg vera ein "fightara", sum ikki gevst á hálvum leið.

Men tað er ikki bara nokk at varðveita virksemd. Gongdin hevur víst, at tørvurin er so stórur á hesum húsinum, at virksemt tvørturimóti eigur at mennast. Í hesum sambandi hevur nýggi stjórin eisini roynt at draga nýggjar tættir inn í húsið, eitt nú hevur hann lagt stóran dent á at fáa ungdomin meira við.

jan